

Welzijnswerk in uitvoering

Welzijn van melkvee in ligboxenstallen wordt beter!

**Hendrik Jan van Dooren en
Wijbrand Ouweltjes**

Het welzijn van melkkoeien in ligboxenstallen kan door toepassing van nieuwe inzichten met betrekking tot stal-klimaat en ligboxuitvoering verder worden verbeterd. Daarnaast verdienen in het onderzoek loopvloeren, ligplaatsen, automatisering en watervoorziening extra aandacht. In dit artikel wordt een overzicht gegeven van wat u de komende tijd op dit gebied van het Praktijkonderzoek Veehouderij kunt verwachten. Het onderzoek vindt de komende drie jaar plaats en wordt grotendeels gefinancierd door het Productschap Zuivel.

Nieuwe inzichten

Veel ligboxenstallen zijn gebouwd in de jaren '70, toen de koeien nog veel kleiner waren dan tegenwoordig en veel minder produceerden. Daarom zijn de normen voor ventilatie en maatvoering van ligboxen aangepast. De toegenomen aandacht voor dierwelzijn heeft er ook toe geleid dat steeds meer zachte ligbedden en diervriendelijker ligboxafdelingen worden toegepast. Het PV zal dit jaar een brochure uitbrengen waarin de nieuwste inzichten ten aanzien van stalontwerp en -inrichting vanuit welzijn, gezondheid, arbeidsbehoefte en kostprijs worden beschreven.

Loopvloeren

Vaak is de beloopbaarheid van stalvloeren matig. Verbetering lijkt mogelijk door profilering of door aanbrengen van een zacht oppervlak (bijv. rubber). In het nieuw te bouwen aspectenbedrijf op de Waiboerhoeve zullen in eerste instantie vier vloervarianten worden vergeleken: een standaard roostervloer, een roostervloer met een zacht loopoppervlak, een dichte, geprofileerde vloer en een dichte vloer met een zacht loopoppervlak. Naast begaanbaarheid wordt gelet op gedrag, klauwgezondheid, emissie en hygiëne. Aansluitend worden mogelijk nog andere varianten vergeleken.

Ligplaatsen

Ligboxafdelingen dienen om te voorkomen dat dieren zich bevuilen. Ook de meest diervriendelijke ligboxen die we nu kennen belemmeren de dieren in hun bewegingen. De uitdaging is ligplaatsen zodanig uit te voeren dat de koeien zo min mogelijk gehinderd worden zonder zich te veel te bevuilen. Verder is er nog altijd veel aandacht voor de ligboxbedekking. Momenteel staat zand als ligboxbedekking erg in de belangstelling. Beide onderwerpen komen aan bod in het geplande onderzoek. De voorkeur van dieren voor een bepaalde ligplaatsuitvoering, het liggedrag daarin en de hygiëne zullen worden bepaald.

Drinkwatervoorziening

Koeien moeten voldoende schoon drinkwater kunnen opnemen. Op welke plekken het drinkwater het beste aangeboden kan worden en in hoeverre dieren tegelijkertijd moeten kunnen drinken is niet duidelijk. Het PV gaat dit onderzoeken. Er zal worden gekeken naar de hoeveelheid water die per drinkplaats wordt opgenomen, hoe die opname over de dag verdeeld is en wat de gevolgen zijn van verminderde capaciteit op diergedrag rond de drinkplaats. Ook de reinheid van de drinkbakken komt aan de orde.

Desynchronisatie van gedrag

Koeien zijn kuddedieren, die van nature gedragingen als liggen en vreten gezamenlijk uitvoeren. Door de ontwikkelingen op het gebied van individueel voeren en de opkomst van automatisch melken kunnen de dieren steeds minder gezamenlijk dezelfde activiteiten uitvoeren. Het Praktijkonderzoek Veehouderij gaat de komende jaren, in nauwe samenwerking met ID-Lelystad, onderzoeken of dit gevolgen heeft voor het dierwelzijn.

